

Verksamhetsrapport helår 2022

Valnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	3
3 Målanalys.....	3
3.1 Att genomföra valet till riksdag, kommun- och regionfullmäktige år 2022 på ett rättssäkert sätt	4
3.2 Att verka för ett ökat valdeltagande	5
4 Uppföljning av politiska uppdrag	5
4.1 2022 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. För att tillse genomförandet av de allmänna valen och för att arbeta riktat för ett ökat valdeltagande främst i områden med historiskt lågt valdeltagande tillförs nämnden medel i form av både kommunbidrag och riktade statsbidrag till en ny nivå om 5,5 mnkr 2022.	6
5 Uppföljning av privata utförare	6
6 Resultat och Investeringar.....	7
6.1 Resultat och investeringar.....	7
7 Förväntad utveckling.....	9
8 För verksamheten viktiga nyckeltal	9

1 Inledning

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

Anvisning

En sammanfattning av de viktigaste händelserna som inträffat under året. Händelserna kan också ha beskrivits under nedanstående rubriker men under denna rubrik görs en prioritering vilka händelser som bedöms som viktigast och som har den största påverkan på verksamheten. Rapportera händelserna i punktform.

Med förväntad utveckling bör framgå dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels om de förväntningar som finns och som är baserade på konkreta, kända förhållanden.

Exempel på väsentliga händelser är nedläggning av verksamhet, omstruktureringar, ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten, större investeringar och betydande rättstvister. Upplysning ska lämnas om hur väsentliga händelser påverkar de finansiella rapporterna.

Under året har valnämndens kansli haft ett intensivt arbete med att slutföra planering av och därefter genomföra samt slutligen utvärdera genomförandet av val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige den 11 september 2022.

3 Målanalys

Anvisning

Syftet med målanalysen är att säkerställa att nämnden arbetar med de kommunövergripande målen på nämnds nivå, genom nämndens strategiska mål. Analysen syftar också till att skapa underlag för att kunna stämma av de kommunövergripande målen totalt för kommunen. Nämnderna får i uppdrag att själva göra en analys av sin delårstext och utifrån den inkomma med vad de vill ska ingå på central nivå.

Målanalysen ska vara en beskrivande text på vad som uppnåtts under perioden och vad som kan förbättras för att uppnå målet. Målanalysen innehåller två rubriker, nämndens/bolagets verksamheter och analys av indikatorerna. Under den första rubriken beskrivs de viktigaste aktiviteterna som genomförts för att uppnå målet och vad som kan förbättras. Under den andra rubriken analyseras utfallet eller den bedömda statusen på indikatorerna som också med fördel kan jämföras med andra verksamheter/kommuner.

Målet bedöms genom att sammanväga vad som genomförts i verksamheten för att uppnå målet samt utfallet/statusen på indikatorerna. En färg sätts manuellt utifrån färgskalan grönt - målet är uppnått, gult - målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt, rött - stor avvikelse mot målet.

Bedömningen, dvs färgen sätts utifrån den aktuella statusbedömningen alternativt utfallet utifrån den period analysen omfattar.

Försök skriva så kortfattat som möjligt, cirka 2000 tecken totalt.

När målanalysen är klar klarmarkeras den genom att bocka i rutan "Målanalys klar"

3.1 Att genomföra valet till riksdag, kommun- och regionfullmäktige år 2022 på ett rättssäkert sätt

Nämndens/bolagets verksamheter

Valnämnden ansvarar för kommunens uppgifter i samband med val. Det innebär bland annat att nämnden ansvarar för att röstmottagningen och den preliminära rösträkningen sker på ett rättssäkert och lagenligt sätt. Nämnden svarar under planeringsperioden för två val. Den 11 september 2022 är det val till riksdag. Under 2024 är det val till Europaparlamentet.

Den 11 september 2022 genomfördes val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Då Valnämnden inte har någon egen personal, nyttjas personal från sektor Styrning och stöd inför och under valåret. Dessa personer bildar valkansliet och får olika funktioner kopplade till valets genomförande.

Nya förutsättningar rådde för valet 2022 gällande att riksdagen 2018 beslutat om förändringar av vallagen, vilka trädde i kraft januari 2019. En viktig förändring var ett krav på att platsen där valedlarna läggs ut ska vara avskärmd. Förändringen stärker skyddet för valhemligheten och minskar risken för att väljare utsätts för otillåten påverkan i samband med röstningen. Den nya lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på valnämnden att säkerställa ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Tillsammans med lagändringarna som trädde i kraft januari 2019 så har riksdagen beslutat att anta ytterligare lagändringar inför valen 2022. Förslagen lämnades av regeringen i propositionen Förstärkt skydd för väljare vid röstmottagningen, Prop 2021/22:52. Dessa lagändringar trädde i kraft den 1 februari 2022 och innebär bland annat: Valnämnderna och utlandsmyndigheterna tar över ansvaret för att lägga ut samtliga valedlar i val- och röstningslokaler. • Valmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar för att inför varje val ta fram utbildningsmaterial avseende valet. Materialet ska tillhandahållas länsstyrelserna och valnämnderna. • Det klargörs att den som inte följer röstmottagarnas anvisningar får uppmanas att tillfälligt lämna val- eller röstningslokalen, om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. • Det förtydligas att väljaren ska välja sina valedlar och göra i ordning sina röster i enskildhet. • Väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande inte själva kan ta sina valedlar på den avskärmade plats där valedlarna finns utlagda ska på begäran få hjälp med detta av röstmottagarna. En sådan väljare får också anlita någon annan person som hjälper honom eller henne med detta.

Inför valet 2022 genomfördes flera säkerhetsåtgärder för att säkerställa valets genomförande. En risk- och sårbarhetsanalys togs fram i samarbete mellan valkansliet och säkerhetsenheten på Gävle kommun. Den innehåller en beskrivning av en mängd risker kopplat till bland annat hantering av röster till och från val- och röstningslokaler.

En plan för säkerhetsfrågor gällande exempelvis väktarbemanning under valrörelsen och valdagen togs fram. Genomgång av hotbilden genomfördes med alla partier i kommunfullmäktige tillsammans med säkerhetsenheten och polisen. En kommunikationsplan har tagits fram avseende kommunikationsinsatser och där anges valambassadörerna som en av aktiviteterna valnämnden använder sig av för att aktivt arbeta med att stärka ett ökat valdeltagande i kommunen.

Den nya lagstiftningen från 2018 för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade val och röstningslokaler. För val- och röstningslokaler användes i stort sett samma struktur som vid de allmänna valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019. De förändringar som gjordes av lokaler var på grund av byggnationer och andra anpassningar utifrån tillgänglighetsanpassningar. Nya avskärmningar beställdes för valedelställen, avskärmningarna hade utrymme för tre valedelstall i rad. Dessa avskärmningar tog upp stor plats i lokalerna. Vid samtliga val- och röstningslokaler uppstod långa köer och vid vissa lokaler var det köer under större delen av tiden då lokalerna var öppna. Inför årets val ha det förtydligats i vallagen att väljaren ska välja sina valedlar och göra i ordning sina röster i enskildhet. Endast en väljare åt gången vid avskärmningarna av valedlarna tycks ha bidragit till köbildning och ökat tryck på val- och röstningslokaler. För genomförandet av valen 2022 arbetade ungefär 430 röstmottagare under valdagen och cirka

60 röstmottagare arbetade under förtidsröstningsperioden. Många avhopp skedde under sommaren och sent nära inpå valdagen, detta medförde att rekryteringen ständigt var pågående. Något som var nytt inför valet 2022 var att ett stort utbildningsmaterial tillhandahölls från Valmyndigheten och vilken var obligatorisk för valkansliet att använda sig av. Materialet kunde kompletteras med lokala förutsättningar. Det hölls ca 15 utbildningstillfällen som genomfördes av valledare och valsamordnare. Då stort fokus har riktats på valsäkerheten inför valet 2022 deltog representant från kommunens säkerhetsenhet på alla utbildningar för röstmottagare. Det informerades bland annat om bemötande av personer som ville rösta, samt kontaktvägar vid inträffad incident. Ett informationsblad om hantering av incidenter skapades också och delades ut till förtroendevalda (inför valrörelsen) och till de anställda som skulle jobba med valet. Röstmottagarna som arbetat i val- och röstningslokaler har fått möjlighet att både skriftligen och via mejl lämna in synpunkter till valnämnden. Synpunkter har inkommit avseende vallokalers utformning samt den köbildning som uppstod, valkuvert, samt innehåll i utbildning och mottagningen på valnatten. Efter genomförandet av valet har en utvärdering skett som rapporterats till nämnden och som innehåller förslag på förbättringsåtgärder inför kommande val.

3.2 Att verka för ett ökat valdeltagande

Nämndens/bolagets verksamheter

Det följer av Valnämndens reglemente att nämnden vid genomförande av allmänna val och folkomröstningar ska verka för att upprätthålla ett högt valdeltagande under goda och demokratiska former. Valdeltagandet kan bland annat påverkas av tillgänglighet av förtidsröstningslokaler och olika informationsinsatser, vilket ligger inom nämndens ansvar. Valambassadörerna är en aktivitet som valnämnden använder sig av för att aktivt arbeta med att stärka ett ökat valdeltagande i kommunen. I kommunikationsplanen för valet 2022 har valnämnden identifierat förstagångsväljare och invånargrupper där valdeltagandet är lågt som målgrupper för särskilda informationsinsatser för att öka valdeltagandet. I och med att statistik från tidigare valår påvisat ett lägre valdeltagande i vissa av Gävle kommuns valdistrikt har dessa områden varit i särskilt fokus, så som valdistrikt i Andersberg och Sättra. Valambassadörerna har under sin verksamhetsperiod tagit fram flera olika typer av material som har använts som stöd i samtalet med medborgare. Valambassadörernas arbete inriktar sig på att nå väljare i hela kommunen, men med ett särskilt fokus på de områden i Gävle kommun där valdeltagandet historiskt varit lägre än genomsnittet. Andra fokus har varit platser och sammanhang där unga befinner sig. Utöver samtal med medborgare har valambassadörerna utfört riktade insatser på platser där de kan tänkas nå unga förstagångsväljare. En separat utvärdering av insatsen valambassadörer har genomförts och som redovisas till valnämnden.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status
Valdeltagande vid valet till kommunfullmäktige	81,2 %	—	86 %
Valdeltagande vid valet till europaparlamentet		—	

4 Uppföljning av politiska uppdrag

Anvisning

Syftet med uppföljningen av de politiska uppdragen är att styrande politiker ska kunna följa hur uppdragen går.

I kommunplan 2021 och 2022 har den politiska majoriteten gett nämnder och bolag specifika politiska uppdrag.

Beskriv vad som gjorts som stödjer de specifika uppdragen. Beskriv även om det finns hinder för att genomföra uppdragen. Genom uppföljningen kan uppdragen värderas och ge underlag för fortsatta uppdrag i tex kommande kommunplan.

Vid återrapportering av de politiska uppdragen utgå från nedan för färgbedömning:

Streck = Ej aktuellt

Röd = Ej påbörjat. Förslag att ändra/flytta/

Gul = Påbörjat men ej slutfört under 2022

Grön = Påbörjat och genomfört/förväntas genomföras under 2022

Uppdrag som ligger kvar från 2021 analyseras på samma sätt.

Uppdrag "2022 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. För att tillse genomförandet av de allmänna valen och för att arbeta riktat för ett ökat valdeltagande främst i områden med historiskt lågt valdeltagande tillförs nämnden medel i form av både kommunbidrag och riktade statsbidrag till en ny nivå om 5,5 mnkr 2022" är detsamma som återfinns uppdelat i två mål för nämnden. Dessa följs upp vardera för sig under respektive mål.

Utöver detta finns inga riktade politiska uppdrag till nämnden utifrån kommunplan 2022.

4.1 2022 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. För att tillse genomförandet av de allmänna valen och för att arbeta riktat för ett ökat valdeltagande främst i områden med historiskt lågt valdeltagande tillförs nämnden medel i form av både kommunbidrag och riktade statsbidrag till en ny nivå om 5,5 mnkr 2022.

—

5 Uppföljning av privata utförare

Anvisning

Uppföljningen av privata utförare skall ske enligt av kommunfullmäktige antaget Program med mål och riktlinjer för uppföljning av privata utförare (Dnr 19KS424). Fullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av en privat utförare. Syftet med programmet är att ange hur fullmäktiges antagna mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoseas när en kommunal angelägenhet utförs av en privat utförare.

I samband med genomförande av val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige har Post Nord avropats som leverantör av tjänster att hämta upp, sortera och senare leverera förtidsrösterna till vallokalerna i kommunen.

Liknande behov finns för år 2024 vid val till Europaparlamentet.

Nämnden använder inga privata utförare vid de år då det inte är allmänna val.

6 Resultat och Investeringar

Anvisning

Generellt gäller att:

- Kommentera större avvikelser mot årsbudget.
- Kort kommentar vid större resultatförändring mot föregående år.
- Viktigt att kommentera avvikelser som är hänförliga till Covid-19, Skyfallet och inflationen samt övriga omvärldsfaktorer (till exempel energipriser, Ukraina) beaktas vid rapporteringen.
- Kommentera om investeringsplanen följs eller har förutsättningarna ändrats och i sådana fall varför. Större avvikelser mot investeringsbudget och prognos kommenteras. Kommentera större avslutade investeringar under året.

Det finns underrubriker för Covid 19, skyfallet och inflationen (se anvisningar under respektive underrubrik). Där beskrivs vilka större risker som kan finnas i verksamheten och kan driva kostnaden eller minska intäkterna.

6.1 Resultat och investeringar

Anvisning

- Vilka större risker kan finnas i verksamheten som kan driva kostnaden eller minska intäkterna. Här skall Covid19, skyfallet, inflationen samt övriga omvärldsfaktorer (till exempel energipriser, Ukraina) beaktas vid rapporteringen.
- Finansiering skall kortfattat kommenteras – Finns det ett utökat kapitalbehov på kort och lång sikt. En kortfattad kassaflödesanalys ska upprättas för avstämning av bolagets kommande likviditetsbehov.
- Förändringar i årsprognos avseende resultat och investeringar ska kommenteras.
- Avvikelser mot budget på totalnivå ska kommenteras.
- Kort kommentar vid större resultatförändring mot föregående år.
- Förändringar i prognos ska kommenteras.
 - Kommentera större avvikelser mot budget och förändringar mot tidigare prognos.
 - Viktigt att kommentera avvikelser som är hänförliga till inflationen.
 - Kommentera om investeringsplanen följs eller har förutsättningarna ändrats och i sådana fall varför. Större avvikelser mot investeringsbudget och prognos kommenteras.

Anvisning

Utfall 2022, 2021 och budget helår 2022 fylls i centralt från SG ekonomi.

(Tkr)	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Budget helår 2022
-------	-------------------	-------------------	-------------------

Verksamhetens intäkter	2874,1	0,0	2 434,0
Personalkostnader	-3468,0	-84,0	-3 286,2
Övriga kostnader	-2027,4	-232,7	-2 152,9
Avskrivningar/nedskrivningar	-7,9	-23,8	-7,9
Internränta	-0,2	-0,4	0,0
Resultat före kommunbidrag	-2629,4	-340,9	-3 013,0
Kommunbidrag	3013,0	322,0	3 013,0
Resultat efter kommunbidrag	383,6	-18,9	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	383,6	-18,9	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0

Resultat, investering och budget

Resultatet för nämnden uppgår till 384 tkr.

Det utbetalda statsbidraget från Valmyndigheten överskrider budget med 440 tkr.

Nämnden har haft fem sammanträden under perioden.

Personalkostnaderna överskrider budget, och övriga kostnader understiger budget.

6.1.1 Covid-19

Anvisning

Covid-19 klassades till och med våren 2022 som allmänfarlig och samhälls-farlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Det innebär att vi även för år 2022 i verksamhetsrapport måste tydliggöra vilka effekter Covid-19 har i våra verksamheter.

Kommentera vad under perioden som har påverkats ekonomiskt och kan härledas till Covid 19.

6.1.2 Skyfallet 17 -18 aug 2021

Anvisning

För nämnder som fortfarande har följdverkningar av skyfallet under augusti 2021 analyserar och kommenterar detta här. Ingen kommentar behöver skrivas om nämnden inte har följdverkningar.

Skyfallet som inträffade 17 -18 aug 2021 har inte påverkat kostnaderna för Valnämnden under 2022.

6.1.3 Kostnadsökningar – inflationen

Anvisning

Nämnden ska specificera vilka kostnader som påverkas av den höga inflationen och vilka

effekter det har på verksamheten. Hur kommer nämnden att hantera de ökade kostnaderna.

Kostnader gällande valet väntas till hösten 2022, eventuella kostnadsökningar till följd av inflationen redovisas i samband med dessa kostnader.

7 Förväntad utveckling

Anvisning

Av 11 kap. 4 och 12 §§ i Lag om Kommunal bokföring och redovisning följer att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om den kommunala koncernens och kommunens förväntade utveckling.

Upplysningarna ska avse dels:

- Vad som faktiskt är känt om framtiden.
- De förväntningar som finns och som är baserade på konkreta, kända förhållanden som berör den kommunala koncernen och kommunen direkt eller indirekt.
- De risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska i detta sammanhang kommenteras.

Beskrivningen från respektive nämnd kommer att bidra till den samlade beskrivningen av förväntad utveckling för kommunen och koncernen.

För valåret 2022 har nämnden sett det som en nödvändighet att beakta och fördjupa sitt arbete inom valsäkerhet. Arbetet har bland annat bestått av att delta vid relevanta utbildningar som erbjuds från Valmyndigheten, Länsstyrelsen och SKR.

Information kring framtagandet av risk- och sårbarhetsanalys inför val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige 2022 har kontinuerligt delgetts nämnden.

Vidare har det funnits utmaningar för valadministrationen i genomförandet av valet till riksdag, kommun- och regionfullmäktige 2022 med ett ökat fokus på säkerhet och nya bestämmelser i vallagen.

8 För verksamheten viktiga nyckeltal

Anvisning

För de nämnder som har nyckeltal i sin verksamhetsplan följer upp dem under detta avsnitt.

Nyckeltal	2019 Utfall	2020 Utfall	2021 Utfall	2022 Utfall	2023 plan	2024 plan	2025 plan